στὸ οἰκοτροφεῖο τῆς μαντὰμ Μπαρέζ, ὅπου θὰ μείνῃ τέσσερα-πέντε χρόνια. Θὰ τῆς βγάλω μιὰ ὑποτροφία, κι' ἔτσι, χωρὶς καμμιὰ ζημία, θὰ ποζάρω ὡς εὐεργέτης τοῦ κοριτσιοῦ αὐτοῦ. Τὸ ἔχεις λίγο αὐτὸ γιὰ ἕνα νομάρχη;

Πραγματικῶς, ὕστερα ἀπὸ δυὸ-τρεῖς μέρες, ἡ Φένιτσκα ὡδηγήθηκε στὸ οἰκοτροφεῖο τῆς μαντὰμ Μπαρέζ.

* * *

Πέρασαν πέντε χρόνια. Ἡ Φένιτσκα εἶνε τώρα μιὰ ὡραία νέα μὲ θαυμάσιο σῶμα καὶ καστανὰ ὀνειροπόλα μάτια.

Ἔμαθε νὰ χορεύῃ ὡραῖα. Νὰ χαιρετᾷ χαριτωμένα κι' εὐγενικά. Ἔμαθε ὅλη τὴ ρωσσικὴ φιλολογία. Ἐμελέτησε τὸν Σατωμπριὰν καὶ ἀπήγγειλε στὶς ἐξετάσεις στίχους ἀπ' τὴ «Φαῖδρα» τοῦ Ρακίνα.

Κατόπιν ἔπαιξε, μαζὺ μὲ τὴ μικρὴ πριγκήπισσα Ραϊσᾶ Βονζόφσκι τὸ κοντσέρτο τοῦ Τάλμπεργ, τέσσερα χέρια στὸ ἴδιο πιάνο. Κι' ὅταν τελείωσαν ἡ ἐξετάσεις, τὴ φόρτωσαν μὲ βραβεῖα καὶ ἐπαίνους.

Μὰ στὸ μεταξὺ αὐτό, μέσα στὰ πέντε χρόνια ποὺ πέρασαν, ὁ νομάρχης, ὁ προστάτης τῆς Φένιτσκας, εἶχε πεθάνει. Κι' ἔτσι, ἡ διευθύντρια τοῦ οἰκοτροφείου ἔγραψε στὸν πατέρα της τόν: «*Ἐντιμότατον κ. Ἰβὰν Γρηγόριεβιτς Μπασόρσκι*» νὰ πάῃ νὰ παραλάβῃ τὴν κόρη του Εὐφημία, «*περατώσασαν λαμπρῶς τὰς σπουδάς της*».

Ἡ Φένιτσκα, στὰ πέντε αὐτὰ χρόνια, εἶχε ξεχάσει τὸ φτωχικό της σπίτι. Μέσα στὸ οἰκοτροφεῖο, μακρυὰ ἀπ' τὶς ἀθλιότητες τοῦ κόσμου, εἶχε νομίσει ὅτι ἡ ζωὴ εἶνε ἕνα ψιθυστόρημα ὡραῖο, ἀπὸ τὰ τόσα ποὺ διάβαζε.

Ἀλλοίμονο!... Στὰ σχολεῖα τὰ κορίτσια μαθαίνουν τόσα καὶ τόσα ὡραῖα πράγματα, καὶ μόνο τὴν ἀλήθεια τῆς ζωῆς δὲν μαθαίνουν ποτέ.

Ἔτσι ἡ Φένιτσκα γύρισε στὸ φτωχικό της σπίτι μὲ τὸ ὄνειρο νὰ κάμῃ καὶ τοὺς γονεῖς της εὐτυχισμένους. Ἀλλὰ ἐκεῖ τὴν περίμενε ἡ πιὸ σκληρὴ ἀπογοήτευσις. Ἡ φτώχεια εἶχε ἀποκτηνώσει τοὺς γονεῖς της. Μεθοῦσαν κάθε μέρα κι' ἀνάγκαζαν τὴ δυστυχισμένη Φένιτσκα νὰ κάνῃ τὶς πιὸ βαρειὲς δουλειές.

Ἡ μητέρα της διαρκῶς τὴν ἔβριζε:

— Δεσποινίς! Ἀκαμάτρα! Ἀσπροχέρα!

Ἀσυνήθιστη στὶς βαρειὲς δουλειὲς τοῦ χωριοῦ, ἡ Φένιτσκα ἀρρώστησε σὲ λίγο.

Ὁ πατέρας της ἄρχισε τότε νὰ τὴ βρίζῃ πρόστυχα καὶ στὸ τέλος φώναξε τὸν γιατρὸ τοῦ χωριοῦ νὰ τὴν ἰδῇ.

Ὁ γιατρός, ἕνας νεαρὸς γιατρουδάκος, ἄρχισε νὰ ἐπισκέπτεται τακτικὰ τὴ Φένιτσκα σ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς ἀρρώστειας της. Κι' ὅταν ἔγινε καλά, τῆς μιλοῦσε γιὰ τὰ δροσερὰ νειάτα της, τὴν ὀμορφιά της καὶ τὴ μόρφωσί της, ποὺ πήγαιναν χαμένα στὸ χωριό.

— Ἀφῆστε μου νὰ δημιουργήσω τὸ μέλλον σας, Φένιτσκα, τῆς ἔλεγε. Δὲν εἶστε πλασμένη γιὰ τὴν κτηνώδη ζωὴ τοῦ χωριοῦ! Ἀφῆστε νὰ φροντίσω γιὰ σᾶς.

Ἡ Φένιτσκα, ἀδύνατη ἀκόμη ἀπ' τὴν ἀρρώστεια, χαμογελοῦσε γλυκὰ ἀκούγοντάς τον. Ἡ φτωχή, ἄπειρη νέα ἔβλεπε στὸ πρόσωπό του ἕναν ἀπὸ τοὺς ἥρωας τῶν βιβλίων ποὺ διάβασε.

— Φένιτσκα, Φένιτσκα, τῆς εἶπε μιὰ μέρα ὁ γιατρός, δὲν νοιώθεις λοιπὸν πόσο σ' ἀγαπῶ! Ναί, Φένιτσκα, σὲ λατρεύω. Καὶ σὺ μ' ἀγαπᾶς, καλή μου Φένιτσκα; Πές μου, θὲς νὰ ζήσουμε μαζὺ ὅλη μας τὴ ζωή;

Ἡ Φένιτσκα χαμογελοῦσε γλυκά. Εἶχε χαμηλώσει τὰ μάτια της κι' ἄκουγε μ' ἔκστασι τὰ ἐρωτικὰ λόγια τοῦ γιατροῦ.

Καὶ μιὰ βραδειὰ ἀνοιξιάτικη, τέλος, τὰ χείλη τους ἑνώθηκαν στὸ μοιραῖο φίλημα τῆς ἀγάπης...

— Ἀγάπη μου! εἶπε ἡ Φένιτσκα στὸν γιατρό. Ἀπὸ τώρα ἡ ζωή μου εἶνε στὰ χέρια σου. Ἄς φύγουμε, ἄς πᾶμε καὶ στὴν ἄκρη τοῦ κόσμου ἀκόμα...

Δὲν ἔφυγαν ὅμως γιὰ τὴν ἄκρη τοῦ κόσμου, ἀλλὰ γιὰ κάπου πολὺ κοντά. Ἐγκαταστάθηκαν σὲ μιὰ μικρὴ πόλι, ὅπου ἡ ἄτυχη νέα δοκίμασε τὶς πρῶτες πικρὲς ἀπογοητεύσεις τῆς ἀγάπης. Ὁ γιατρὸς τὴν ἔβαλε γκουβερνάντα σ' ἕνα πλούσιο σπίτι κι' ὁ πατέρας της δὲν ἔφερε ἀντίρρησι σχετικῶς, γιατὶ πῆρε προκαταβολικῶς τοὺς μισθοὺς μιᾶς τριμηνίας.

Ἡ Φένιτσκα περνοῦσε καλούτσικα στὴ νέα της θέσι. Ὁ γιατρὸς πήγαινε ταχτικὰ καὶ τὴν ἔβλεπε κι' ἐξακολουθοῦσε νὰ τῆς κάνῃ ὅρκους ἀγάπης. Ἡ κυρία της ἦταν καλὴ καὶ τὴν ἀγαποῦσε.

Μιὰ μέρα ὅμως, μπαίνοντας ἔξαφνα στὸ δωμάτιο τῆς Φένιτσκας ἡ κυρία της, τὴ βρῆκε στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ γιατροῦ, ὁ ὁποῖος εἶχε πάει νὰ τὴν δῇ πρὸ λίγης ὥρας.

— Πρόστυχη! φώναξε ἐξαγριωμένη ἡ κυρία, γι' αὐτὸ σὲ μάζεψα ἐδῶ, γιὰ νὰ κάνῃς αὐτὰ ποὺ κάνεις;

Καὶ χωρὶς πολλὲς διατυπώσεις, ἔδιωξε τὴν ἄτυχη νέα ἀπ' τὸ σπίτι της, στὸ ὁποῖο εἶχε βρεῖ κάποια ἡσυχία.

Ἡ θέσις τῆς Φένιτσκας ἦταν πειά φοβερή. Πλησίαζε τώρα νὰ γίνῃ μητέρα καὶ δὲν τολμοῦσε νὰ πάῃ σ' αὐτὰ τὰ χάλια στὸν πατέρα της.

Ὁ γιατρὸς διαρκῶς ἀνέβαλε νὰ τὴν παντρευτῇ καὶ τὴν ἐστέγασε προσωρινὰ στὸ σπίτι κάποιας ἀγαθῆς χήρας, στὴν ἴδια πόλι.

Ἐπὶ δυὸ μῆνες τὴ συντηροῦσε, μὰ ὅταν ἡ Φένιτσκα γέννησε ἕνα χαριτωμένο ἀγοράκι, τὴν ἐγκατέλειψε κι' ἔφυγε μακρυά.

Ἡ χήρα, στὴν ὁποία ἔμενε ἡ Φένιτσκα, ἦταν τόσο φτωχειά, ὅσο κι' αὐτὴ ἡ ἴδια. Στὴν ἀρχὴ ἡ Φένιτσκα, γιὰ νὰ ζήσῃ αὐτὴ καὶ τὸ παιδί της, πούλησε ὅλα της τὰ πράγματα. Δὲν τῆς εἶχε πειὰ μείνει τίποτε ἄλλο, ἐκτὸς ἀπὸ λίγα βιβλία, ποὺ δὲν τ' ἀγόραζε κανείς.

Ἡ φτωχὴ νέα ἔκλαιγε τώρα πικρὰ καὶ καταριόταν χίλιες φορὲς τὴν ἀνατροφὴ ποὺ πῆρε στὸ σχολεῖο, στὸ ὁποῖο δὲν τῆς ἔμαθαν τί εἶνε ἡ ζωὴ κι' οἱ ἄνθρωποι, κι' ἔγινε θῦμα τοῦ πρώτου παληανθρώπου. Μὰ ἡ ζωὴ ἦταν ἀμείλικτη κι' ἔπρεπε νὰ θρέψῃ τὸ παιδί της.

Σὲ κανένα σπίτι δὲν τὴν ἔπαιρναν πειά, γιατὶ ἡ ἱστορία της εἶχε διαδοθεῖ σ' ὅλη τὴν πόλι. Ζήτησε τότε νὰ κάνῃ τὴ ράφτρα, ἀλλὰ δὲν βρῆκε πουθενὰ δουλειά.

Μερικοὶ νέοι ἀξιωματικοί, ποὺ εἶχαν ἀκούσει τὴν ἱστορία της, ἄρχισαν νὰ περνοῦν ἐπιδεικτικὰ ἀπὸ τὸ σπίτι της καὶ νὰ τῆς στέλνουν δῶρα καὶ γράμματα.

Ἡ Φένιτσκα ὅμως τὰ ἔστειλε ὅλα πίσω, μὲ ἀγανάκτησι.

Ἔγραψε κατόπιν γράμματα ἀτελιωμένα στὶς παληές της συμμαθήτριες, ζητῶντας τους βοήθεια, ἀλλὰ δὲν πῆρε καμμιὰ ἀπάντησι.

Ἡ πεῖνα, ἡ ἀθλιότης, ἡ φτώχεια, τὴν ἔζωναν ἀπὸ παντοῦ. Δυὸ δρόμοι εἶχαν μείνει μπροστά της, ὁ δρόμος τοῦ θανάτου ἢ τῆς ἀτιμίας.

Μὰ τῆς ἔμενε ἀκόμη μιὰ ἐλπίδα, ἡ τελευταία: Τὸ οἰκοτροφεῖο ὅπου μεγάλωσε. Θὰ παρακαλοῦσε νὰ τὴν πάρουν ἐκεῖ, γιὰ ἕνα κομμάτι ψωμί, κι' ὅ,τι ἐργαζόταν ὅσο κι' ἂν ἤθελαν.

Ντύθηκε λοιπὸν ἕνα πρωῒ καθαρὰ μὲ τὰ φτωχικὰ ροῦχα ποὺ τῆς ἀπόμειναν καὶ πῆγε νὰ ἰδῇ τὴν παληά της διευθύντρια.

— Μητέρα!... Μητεροῦλα!... τῆς εἶπε κλαίγοντας ἡ Φένιτσκα, πάρτε με ἐδῶ μέσα, σῶστε με!... Θὰ κάνω ὅ,τι θέλετε... Θὰ ράβω, θὰ σκουπίζω... Ὅ,τι θελήσετε...

Ἡ διευθύντρια, «*ἡ καλὴ καὶ ἀγαθὴ διευθύντρια*», τὴν κύτταξε αὐστηρὰ καὶ τῆς ἀπάντησε:

— Ἀδύνατον!... Ἐδῶ εἶνε οἰκοτροφεῖο! Διαδόθηκαν τόσα πολλὰ εἰς βάρος σου, ὥστε δὲν μπορῶ νὰ σοῦ κάνω τίποτα.

— Μητεροῦλα, καλή μου μητέρα, ἔκλαψε ἡ Φένιτσκα, μὴ μὲ διώχνετε... Πεθαίνω ἀν' τὴν πεῖνα!... Σῶστε με... Ὁ Θεὸς ξέρει ἂν φταίω ἐγώ... Οὔτε ἔκλεψα, οὔτε σκότωσα... Πίστεψα σ' ἕναν παληάνθρωπο. Ἄχ, μητεροῦλα, λυπηθῆτε με... Λυπηθῆτε τὸ παιδί μου!...

— Ὄχι... Ἀδύνατον,. ἀπάντησε σκληρὰ ἡ διευθύντρια. Πήγαινε!...

Ἡ Φένιτσκα σηκώθηκε ἐπάνω. Τὰ μάτια της ἄστραφταν ἀπ' τὴν ἀπελπισία της.

— Τότε λοιπόν, φώναξε μ' ἀπόγνωσι, γιατὶ μᾶς μαθαίνατε πέντε χρόνια τραγούδια, ποιήματα, πιάνο κι' ἕνα σωρὸ ἄλλες ἀηδίες;... Γιατὶ δὲν μοῦ μάθατε πόσο κακοὶ εἶνε οἱ ἄνθρωποι καὶ πόσο σκληρὴ εἶνε ἡ ζωή; Νὰ ποῦ μὲ κατάντησαν τὰ μαθήματά σας, κυρία!...

— Πήγαινε! μούγγρισε ἄγρια κι' ἀπότομα ἡ διευθύντρια.

Ἡ Φένιτσκα κατέβηκε σὰν τρελλὴ τὶς σκάλες, χωρὶς νὰ βλέπῃ, χωρὶς ν' ἀκούῃ... Τὸ κεφάλι της βούιζε... Βγῆκε στὸ δρόμο κι' ἄρχισε νὰ τρέχῃ. Οἱ κρόταφοί της ἔκαιγαν, τὰ μάτια της εἶχαν θαμπώσει. Δὲν ἔβλεπε μπρός της, κι' ὅμως ἔτρεχε, ὅλο ἔτρεχε...

* * *

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῒ, στ' ἀστινομικὰ νέα τῶν ἐφημερίδων ὑπῆρχε κι' ἡ ἑξῆς εἴδησις:

«*Ἀπ' τὸν ποταμὸ ἀνεσύρθη χθὲς τὸ πτῶμα ἀγνώστου νέας, ἡ ὁποία ἔπεσε σ' αὐτὸν ἀπ' τὴ γέφυρα Νικολαέβσκα, εὑροῦσα οἰκτρὸν θάνατον*».

«*Ἀπὸ τὸν ποταμὸ ἀνεσύρθη χθὲς τὸ πτῶμα ἀγνώστου νέας*».

ΜΙΚΡΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

ΤΑ ΣΚΥΛΙΑ ΤΟΥ ΚΡΕΜΠΙΓΙΟΝ

Ὁ Γάλλος ποιητὴς Κρεμπιγιὸν ἔτρεφε μεγάλη ἀδυναμία πρὸς τὰ σκυλιά. Ὁσάκις τύχαινε δὲ νὰ συναντήσῃ κανένα ἀδέσποτο σκυλὶ στὸ δρόμο του, τὸ ἔπαιρνε μαζύ του καὶ τὸ κουβαλοῦσε στὸ σπίτι του. Ἐκεῖ τὸ φιλοξενοῦσε καὶ τὸ περιποιόταν πάντοτε μὲ τὴν ἴδια στοργή, εἴτε ὄμορφο ἦταν, εἴτε ἄσχημο, εἴτε καθαρό, εἴτε βρώμικο.

Συγχρόνως ὁ Κρεμπιγιὸν ἐννοοῦσε νὰ μαθαίνῃ καὶ διάφορα γυμνάσματα στὰ σκυλιά του. Ὅταν δὲ κανένα ἀπ' αὐτὰ ἦταν... «ἀνεπίδεκτο μαθήσεως» καὶ δὲν κατάφερνε νὰ μάθῃ μὲ κανέναν τρόπο τὰ παιγνίδια ποὺ τοῦ δίδασκε ὁ ἀργόσχολος ποιητής, τὸ... ἀπέβαλε ἀπ' τὸ σπίτι του. Τὸ ἔπαιρνε δηλαδὴ κάτω ἀπὸ τὸν μανδύα του καὶ πήγαινε καὶ τὸ ἄφινε στὸν ἴδιο δρόμο, στὸν ὁποῖο τὸ εἶχε βρεῖ.